

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

Versenykorlátozó fogtechnikusok

Versenykorlátozó magatartása miatt hárommillió forintos bírságot kapott a Magyar Országos és Budapesti Fodrász, Fogtechnikus, Kéz-, Lábápoló és Műkörömépítő, Szíkvízkezelő, Kelmefestő-Vegyztisztító Szakmai Ipartestület (MOSZI) - derül ki a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) döntéséből.

A GVH eljárása 2008 áprilisában indult, mert a MOSZI a fogtechnikusi szolgáltatás keretében előállított négy termék kategóriára (rögzített és kivehető fogpótlások, kivehető fogszabályozó készülékek, rögzített fogszabályozó készülékek, titán munkák) ajánlott minimum forint és euró alapú árakat határozott meg évente kiadott ajánlásában (Ajánlás).

A MOSZI 1990-ben alakult társadalmi szervezet. Fő feladata a magyarországi fodrász, fogtechnikus, kozmetikus, kéz-, lábápoló, műkörömépítő, szíkvízkezelő, kelmefestő-vegyztisztító iparosok szakmai, gazdasági érdekvédelmének, érdekképviselésének ellátása. Az Országos Fogtechnikus Ipartestület, amely az ajánlott minimálár listákat elkészítette és közzétette a MOSZI hat szakmai szervezeti egysége közül az egyik. A fogtechnikusi szolgáltatások piacán a körülbelül 400 fogtechnikus tagot számláló és jelentős múlttal bíró MOSZI egyértelműen a legmeghatározóbb szakmai szövetségnek számít.

A GVH által vizsgált Ajánlást a Fogtechnikus Ipartestület szakmai elnöksége készítette, s azt a tagság a taggyűlésen megismerhette, véleményt mondhatott róla. Az Ajánlás első verziója saját számításokra, valamint az iparági tapasztalatra és piaci elemzésekre alapozva 1991-ben született, s a MOSZI ezt az "előző évi tapasztalatok és a várható folyamatok figyelembevételével" 2008-ig minden évben a díjtételek megfelelő módosításával megújította, valamint közzétette a szaklapjában, illetve az interneten is.

A versenytörvény szerint tilos a vállalkozások közötti megállapodás és összehangolt magatartás, valamint a vállalkozások társadalmi szervezetének, a köztestületnek, az egyesülésnek és más hasonló szervezetnek a döntése, amely a gazdasági verseny megakadályozását, korlátozását vagy torzítását célozza, vagy ilyen hatást fejthet ki. A versenyjogi tilalom nemcsak a vállalkozások közötti megállapodás, hanem a vállalkozások társulásának döntése vonatkozásában is megfogalmazódik, amennyiben annak célja vagy hatása jogsértőnek minősül.

A GVH álláspontja szerint a vállalkozások által létrehozott szakmai érdekképviselési szervezetek döntései alkalmasak a vállalkozások piaci magatartásának befolyásolására, függetlenül attól, hogy azok ajánlásként vagy kötelező jelleggel jelennek-e meg. Ezt az álláspontot önmagában az sem befolyásolja, ha a vállalkozások társadalmi szervezete non-profit módon tevékenykedik. A MOSZI a versenytörvény értelmében vállalkozások társulásának tekinthető, mivel tagságát a magánszektorban tevékenykedő fogtechnikusok és fogtechnikai vállalkozások képezik, akik díjazás fejében szolgáltatásokat nyújtanak, azaz gazdasági tevékenységet végeznek és a tevékenységük pénzügyi kockázatát maguk viselik, ily' módon alá vannak vetve a piaci kereslet és kínálat általános törvényeinek. Az ajánlott

minimumárak elfogadása és közzététele a vállalkozások társulása döntésének minősül, és ezért a versenytörvénybe ütközik. Az ajánlott árak következtében ugyanis más árak érvényesülhetnek a piacon, mint az Ajánlás hiányában. Az ajánlott ár valamennyi érintett számára bizonyosságot jelent abban a tekintetben, hogy a piacon milyen árak érvényesülnek, illetve előreláthatóan miként fog alakulni a piaci szereplők árazási politikája. Az ajánlott árak orientáló hatását figyelembe véve, a vállalkozások egyéni költségeitől, teljesítményétől, minőségétől függetlenül, indokolatlanul egységesülhetnek az árak.

A GVH álláspontja szerint a MOSZI Ajánlásának pusztán léte azt támasztja alá, hogy az érdekképviselő célja a piacon érvényesülő árak befolyásolása, valamint a piaci szereplők orientálása volt. Összehasonlítva a 2007. és a 2008. évi ajánlott díjtételeket, az emelés (amely számos esetben 30 százalékos volt) jelentősnek mondható. Nem vitatható, hogy a piacon tevékenykedő vállalkozások - saját költségstruktúrájuk ismeretén kívül - rendelkezhetnek információkkal a piacon érvényesülő árakról. Egy adott pillanatban - tehát statikusan - képesek lehetnek arra, hogy megbecsüljék, megállapítsák a piacon érvényesülő árakat. Az azonban közgazdaságilag már nem életszerű, hogy a vállalkozások hosszabb időszakra - akár fél évre, egy évre előre vetítve - képesek legyenek a piacon a jövőben érvényesülő versenytársi árszint megállapítására. Éppen ezért a versenykorlátozás célzatán kívül nincs más ésszerű magyarázat arra, ha a vállalkozások - szakmai szövetségi ajánlások formájában - megfogalmazzák a piacon az általuk a jövőben alkalmazni javasolt árszintet.

Az a tény, hogy a MOSZI az interneten, valamint a szaklapjában széles körben közzétette az Ajánlást, valamint az, hogy minden évben megújította azt, arra utal, hogy a MOSZI szándéka a fogtechnikusok piaci magatartásának befolyásolása volt. Ugyanez tükröződik a MOSZI egyik, az ipartestületi tagoknak írt körleveléből, amely elítéli a nyilatkozik az egyik - az OEP-el az ipartestületi ajánlott áraknál alacsonyabb árszinten leszerződött - debreceni fogtechnikus tag által követett megoldásról, és szakmai összefogásra szólítja el a tagokat az ilyen helyzeteket elkerülése érdekében.

A GVH álláspontja az, hogy a MOSZI ajánlása alkalmas arra, hogy versenykorlátozó hatással bírjon. A verseny érvényre jutásának szempontjából elsőrendű fontosságú, hogy a piaci szereplők ne ismerjék egymás jövőbeni költség- és árstratégiáját és egyéb üzletpolitikáját - csak ily' módon biztosítható ugyanis, hogy a vállalkozások maximális hatékonyságra törekedve, működési költségeiket leszorítva ténylegesen versengjenek a keresletért. Ha azonban tudatában vannak a versenytársaik által a jövőben alkalmazott árszínvonalnak, akkor - a magasabb profit által vezérelve - nyilvánvalóan erre, a szakmai szövetség által közzétett Ajánlásban szereplő árszintre fognak tendálni. Az ajánlott árak a vállalkozások egyéni költségeitől, teljesítményük minőségétől függetlenül egységesíthetik az árakat, ami azt eredményezheti, hogy az alacsonyabb önköltséggel működni képes vállalkozások sem kényszerülnek áraik csökkentésére. Ennélfogva, ezen árszintnek a piacon történő általános alkalmazása miatt az árak nem, illetve torzultan jelenítik meg a vállalkozások között szakmai alkalmasságban, üzleti megbízhatóságban, hatékonyságban megmutató - a vállalkozások közötti versenyben meghatározó jelentőséggel bíró - különbségeket. A szóban forgó Ajánlás ugyanakkor alkalmas arra, hogy orientálja a piaci szereplők árpolitikáját, s azt közvetíti a vállalkozások felé, hogy nem érdemes hatékonyságra törekedniük, hiszen versenytársaik is az Ajánlásban foglaltaknak megfelelően áraznak.

A fentiek miatt a GVH megállapította, hogy a MOSZI a gazdasági verseny korlátozásának tilalmába ütköző magatartást tanúsított, és az érdekképviselőt 3 millió forintba bírságolta. A GVH súlyosító körülményként értékelte, hogy a jogsértés több mint 10 éven át tartott, és hogy az eljárás alá vont a legnagyobb tagsággal rendelkező társadalmi érdekképviselői szervezet az érintett piacon. A versenyhatóság enyhítő körülményként vette figyelembe,

hogy az eljárás alá vont az eljárás megindítása óta nem készített és nem tett közzé minimálárakra vonatkozó ajánlást, továbbá erre fel is hívta a tagok figyelmét.

A bírságon túl a GVH kötelezte a MOSZI-t, hogy internetes honlapjának nyitóoldalán legalább 3 hónapig ismertesse a versenyhatóság határozatát, szaklapjának következő számában és tagságának küldött ajánlott levélben pedig hívja fel az érintettek figyelmét, hogy az általa korábban közzétett minimálárakat ne alkalmazzák.

Az ügy hivatali nyilvántartási száma: **Vj-51/2008**.

Budapest, 2010. január 6.

Gazdasági Versenyhivatal
Kommunikációs Csoport

További információ:

Mihálovits András

Gazdasági Versenyhivatal

cím: 1054 Budapest, V. ker. Alkotmány u.5.

levél: 1245 Budapest, 5. Pf. 1036

tel: +36-30 618-6618

email: Mihalovits.Andras@gvh.hu

<http://www.gvh.hu>